

W. BIEGAŃSKIĘ · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

„GŁOS NARODU”

Informacyjny dziennik demokratyczny ziemi częstochowskiej

Nr 124

Częstochowa, piątek 13 lipca 1945 r.

Rok I.

17 000 samolotów japońskich zniszczone

Przygniatająca przewaga floty USA.

100 lotniskowców płynie na Japonię

NOWY JORK. — Akcja w wielkim stylu, skierowana przeciwko Japonii, przybiera z każdym dniem na sile. Działalność trzeciej floty amerykańskiej, operującej w pobliżu wybrzeży japońskich, jest odkryta tajemnicą. W Waszyngtonie oświadczono tylko oficjalnie, że przewaga amerykańska na Pacyfiku jest przygniatająca. Flota amerykańska, przeprowadzająca akcje bojowe na Pacyfiku, posiada imponujące siły. Liczy ona między innymi 100 lotniskowców, w tym dwa o wyporności 45 000 ton każdy. Siły floty japońskiej stopniały bardzo poważnie tak, że obecnie równa się ona co najwyżej jednej flotylli amerykańskiej. W Waszyngtonie podano oficjalnie do wiadomości, że od chwili japońskiego napaadu na Pearl Harbour zostało zniszczonych 17 000 samolotów japońskich. Straty amerykańskie wynoszą 2 700 maszyn. W przeciągu ostatnich 3-ech miesięcy Japończycy stracili 2 800 samolotów, podczas gdy lotnictwo amerykańskie straciło za ledwie 300 maszyn.

Dzisiaj rano admirał Nimitz zakomunikował, że 200 superfortec startujących z Okinawy, zaatakowało lotniska w południowej Japonii. Atakowane były również obiekty na Riu-Kiu. Samoloty bombowe zniszczyły w węższym Chin 3 japońskie statki z zapoatrzeniem.

Na południowo-wschodnim Borneo wojska australijskie posunęły się o 10 km na północny wschód od Balikpapan. „Spitfire” lotnictwa australijskiego atakowały komunikacje wojsk japońskich.

W południowej Birnie wojska japońskie, które wpadły w pułapkę w miejscu, położonym o 110 km na północny wschód od Raangoonu, stawiają rozpaczliwy opór.

LONDYN (BBC). — Lotnictwo amerykańskie bombarduje 36-ty dzień z rzędu macierzyste wyspy japońskie. Wskutek dotychczasowych nalotów ulegają systematycznemu niszczeniu urządzenia militarne i gospodarcze. Ostatni jednak nalot na Tokio i okolice, który trwa już 48 godzin, przewyższa swoją intensywnością skalę poprzednich akcji lotniczych. Wykazał on całkowitą przewagę lotnictwa amerykańskiego nad japońskim.

Równocześnie superfortece typu B 29 w kierunku granicy Szyamu.

bombardowały zbiorniki materiałów pędnych na Formozie.

Wojska australijskie, operujące na wyspie Borneo, całkowicie opanowały strefę nadbrzeżną w okręgu miasta Balikpapan i zajęły pola naftowe Bandam Sari.

W Chinach wojska marsz. Czang-Kai-Szeka kontynuują swoją ofensywę, zajmując miasto Tin-Czeng, jeden z dawnych punktów oporu lotnictwa amerykańskiego.

W Birnie wojska japońskie cofają się w kierunku granicy Szyamu.

Działalność dyplomatyczna przed spotkaniem w Poczdamie

LONDYN. — Spotkanie Wielkiej Trójki w Poczdamie nastąpi prawdopodobnie już w niedługim czasie. W okresie poprzedzającym to spotkanie daje się zauważyć wzmożoną działalność dyplomatyczną.

Minister A. Eden, który zastępuje premiera Churchilla, odbył w dniu wczorajszym konferencję z wysłannikiem prezydenta Trumania J. Davisem oraz z ambasadorem francuskim.

Ambasador Związku Radzieckiego Gusew opuścił Londyn i udał się do Moskwy celem przeprowadzenia rozmów z marszałkiem Stalinem.

Z krakowianka, na którym odbywa podróż prezydent Truman, nadchodzi wiadomość, że na spotkanie prezydenta Stanów Zjednoczonych wyjadą okryte wojenne brytyjskie, które eskortować będą statek przy-

dentę aż do portu, w którym prezydent Truman zakończy swą podróż.

Premier Churchill pozostaje nadal na wywczasach w południowej Francji.

Prez. Truman będzie przemawiał w Izbie Gmin

LONDYN. — Agencja Reutersa donosi, że prezydent Truman podczas pobytu w Anglii wygłosi przemówienie na wspólnym posiedzeniu Izby Gmin i Izby Lordów. — Prezydent Truman jako gość króla Jerzego VI i królowej Elżbiety zamieszka w pałacu Buckingham.

DALSZY CIĄG WYBORÓW W ANGLII

LONDYN. — W 24-ech okręgach północnych odbędą się dnia 19-go b. m. wybory. Ugrupowania polityczne rozpoczęły intensywne kampanie. Z ramienia Labour Party udali się do Anglii północnej Herbert Morrison i Ernest Bevin, konserwatyści zaś zastępują w tych okręgach minister kolonii Stanley i syna premiera Randolpha Churchill. Tak Labour Party, jak i konserwatyści liczą się z tym, że okręgi te mogą zdecydować o obliczu przyszłego parlamentu.

Głosy prasy angielskiej

LONDYN. — „Yorkshire Post” poświęca artykuł wstępny sprawie konstytucji francuskiej. Autor artykułu stwierdza, że konstytucja z r. 1875 zawiera liczne braki.

Opozycja francuska w parlamencie wybranym na podstawie konstytucji z 1875 r. nie ponosi żadnej odpowiedzialności. Senat francuski miał zbyt szerokie kompetencje. Ordynacja wybora do Senatu była niedemokratyczna i dlatego Senat był czynnikiem hamującym rozwój polityczny kraju.

„News Chronicle” zamieszcza wywiad, przeprowadzony z d-r-em Huxleyem, który urzędził niedawno z uroczystości akademickich w Moskwie. Prof. Huxley oświadczył, że nauka cieszy się w ZSRR wielkim uznaniem i poparciem rządu i społeczeństwa. Użony angielski powtórzył oświadczenie wrbienie osobistości z moskiewskiego świata politycznego, że ludzie nauki mogą wywrzeć korzystny wpływ na ukształtowanie się stosunków międzynarodowych.

„Times” wita z zadowoleniem ustąpienie stanowisko Francji w rokowaniach z Libanem i Syrią. Polityka kolonialna Anglii — stwierdza dziennik — różni się ogromnie od francuskiej polityki kolonialnej. — Świat arabski jest bardziej życzliwy wobec Wielkiej Brytanii. Francja popelnia zasadniczo błąd, nie doceniając wpływu świata arabskiego. W tym tkwi przyczyna jej niepowodzenia, a nie jak Francuzi sądzą, w starannie ukrywanych intrygach abdielskich.

„Daily Sketch” zamieszcza artykuł o odškodowaniach wojennych. Autor domaga się, aby jeńców niemieckich użyć do robót

nad sprzątaniem gruzów i odbudowa ginących, zniszczonych podczas wojny.

„Daily Telegraph” w korespondencji z Waszyngtonu donosi, że statut Organizacji Narodów Zjednoczonych będzie ratyfikowany znaczną większością głosów.

W USA zdają sobie sprawę z tego, że przyszły pokój zależy nie tylko od ratyfikacji statutu, lecz przede wszystkim od współpracy USA, ZSRR i Wielkiej Brytanii.

Sprawy polskie

Gen. Rommel wraca do kraju

PARYŻ. — Z Paryża donoszą, że generał dywizji J. Rommel, który został uwolniony z niewoli niemieckiej, oddał się do dyspozycji Rządu Jedności Narodowej.

Generał Rommel oświadczył, że po wyjściu z obozu jeńców powoli decyduje natychmiastowego zgłoszenia się do współpracy w dziele odbudowy kraju.

Generał Rommel wezwał wszystkich żołnierzy z korpusów polskich na zachodzie i wszystkich byłych jeńców wojennych do natychmiastowego powrotu do kraju.

Korespondent zagranicznii u prem. Osubki-Morawskiego

WARSZAWA. — Prasa zagraniczna zamieszcza pierwszą korespondencję swoich przedstawicieli, którzy brali udział w wyliczce do Polski. Korespondent amerykański, kanadyjski i francuski w swym piśmie, na Polisce zwiedził okrug Śląska, Kraków i Gdańsk. Na konferencji prasowej w Warszawie, w wywiadzie udzielonym dziennikarom zagranicznym premier E. Osubki-Morawski zreferował osiągnięcia Rządu Tymczasowego, ugruntowanie idei którego było utworzenie Rządu Jedności Narodowej i uznanie go przez mocarstwa zachodnie.

Według prasy radzieckiej, zamieszczonej korespondencje dziennikarzy zagranicznych, na pytanie jednego z korespondentów, jakie stanowisko zajmie Rząd Polski wobec Niemców, premier Osubki-Morawski odpowiedział, że Polska będzie dążyć do usunięcia ze swego terytorium ludności niemieckiej.

Ma zastrzeżenia korespondenta francuskiego,

czy Polska ma zamiar odnowić układ z Francją, premier Osubki-Morawski odpowiedział, że Polska uczyni to w imię starej i tradycyjnej przyjaźni polsko-francuskiej.

Kardynał Hlond w drodze do Polski

LONDYN. — Agencja Reutersa donosi z Watykanu, że kardynał A. Hlond adal się w dniu wczorajszym samolotem w drogę do Polski. Reuter donosi, że kardynał Hlond udaje się do Polski w charakterze specjalnego wysłannika Ojca Świętego.

Wojska francuskie obejmują Tyrol

LONDYN (BBC). — 1-sza armia francuska przejmując od wojsk amerykańskich rejon Tyrolu i Vorarlbergu, które będą się znajdowały we francuskiej strefie okupacyjnej. Liczba wojsk francuskich wynosi 15 000 żołnierzy. Francuzi napotykać w nowobjętych terenach na ciężką sytuację aprowizacyjną, gdyż w Austrii znajduje się wielu Niemców, których trzeba dopiero aresztować lub przymusowo wysiedlić. Tak up. ludność w Innsbrucku z przedwojennej liczby około 80 000 wzrosła ostatnio wskutek napływu Niemców do cyfry 120 000. — W miejscowości Kitzbuehel aresztowano już około 1 000 Niemców za przynależność do partii hitlerowskiej lub gestapo.

LONDYN (BBC). — W ostatnich dniach zwolnionych zostało warunkowo z niewoli 333 000 Niemców, z których 95% stanowią robotnicy rolni, a resztę asanowiciele i urzę-

Tak, to już po wojnie III Starsi

Ukształtowanie się życia społecznego i sprawne funkcjonowanie organów państwa wch nie zależy ani od dzieci, które trzeba dopiero wychowywać, ani od młodzieży kształcącej się, ale przede wszystkim od ludzi dorosłych.

Każde społeczeństwo da się podzielić na dwie części: nieliczną garstkę aktywistów i ogromną masę ludzi biernych. Ta masa zawsze zajmuje stanowisko wyuczkiwające, czyli władców nie zajmując żadnego stanowiska. Przed rokiem 1914 obywatele tego pokroju w Malopolsce chwalili nagminnie cesarza świętej Austrii, a w Kongreszowce godzili się jak stado owiec ze swym tosem.

Po roku 1918 zrazu byli zdezorientowani, a później pozwolili się prowadzić na pastwę piludczyków, zadowoleni, że mają co jeść i ani myśląc o jakichkolwiek idealach.

Podczas niewoli hitlerowskiej pożądati jak najwyższego umorowania się stosunków i pragneli za wszelką cenę końca wojny.

Zasadniczo większa część społeczeństwa była jak zawsze bezwładna i to, co czyniła, zależało przede wszystkim od nielicznej grupy aktywistów, którzy nią kierowali. Polscy aktywiści organizowali w pierwszych latach wojny swe siły do walki z niemieckim najazdem, w oparciu o Anglię — potem i o Amerykę. Choć zmieniły się losy wojny, choć przestaczal się układ sił politycznych w Europie, ludzie sterujący narodem polskim nadalali społeczeństwu nie zmienny ton w jednym i tym samym kierunku — tylko wierząc w przymierze z dalekim Albionem, tylko ufając w jego moc i nie nie widząc poza tym.

Do Moskwy chcieli trafić via ambasada angielska czy amerykańska nie uwzględniając położenia geograficznego i zapominając o współlocie stalinowskiej Palaski i Boszaru. Tymczasem wojna zaczęła zbliżać się ku końcowi i wykonali się ze społeczeństwa polskiego nowy aktywi, dążący w porozumieniu z Rosją. Naród stanął na rozdrożu. Społeczeństwo czekało.

Mijały dni, tygodnie i miesiące, a powoli urastając w siły nowy aktywi organizował życie na ziemiach polskich. Działal przyciągając i rosły szeregi aktywistów nowej demokratycznej Polski.

Bierna masa obywateli nie wiedziała co począć. Zachłystywała się tym, co się dzieło w sąsiedztwie i nie mogła nadążyć biegowi zdarzeń. Jak to? i u?

Tak, nie ulega wątpliwości, to j u z. Polityka to historia, która się dzieje. Woj na 1939 — 1945 jest skończona. Należy do przeszłości. Obecnie jest już pokój.

Powstaające państwo polskie potrzebuje w każdym zawodzie — odpowiednich fachowców. Obowiązkiem ludzi wykwalifikowanych jest co rychlejście objęcie stanowisk, do których są zawodowo przygotowani.

Państwo nie może cierpieć z tych czy innych racji na brak odpowiednich sił.

A. Zechowski.

KOMUNIKACJA TELEGRAFICZNA AMERYKA Z POLSKA

LONDYN (BBC). — Amerykańska spółka telegraficzna „Western Union” zawiadania, że wznowiona została komunikacja telegraficzna z Polską.

WŁOCHY BĘDĄ ZAPROSZONF DO GRONA NARODÓW ZJEDN.

LONDYN (BBC). — Komisja Spraw Zagranicznych amerykańskiej Izby Reprezentantów postanowiła zaprosić Włochy do grona Narodów Zjednoczonych.

Pożegnanie lotnictwa brytyjskiego w Belgii

LONDYN, B. B. C. — W dniu wczorajszym odbyło się pożegnanie oddziałów R. A. F. w Brukseli. W czasie uroczystości 24 eskadry samolotów brytyjskich krążyły nad miastem. Przemienione pożegnania w głos! burmistrz stolicy belgijskiej, który oświadczył, że naród belgijski z ciężkim sercem żegna swych obrońców i wybacza-

dnicy, którzy mają być użyeci do pilnych robót.

PIERWSZY PROCES PRZECIW ZBRODNIARZOM NIEMIECKIM

LONDYN (BBC). — W miejscowości Rennes rozpoczął się w dniu wczorajszym pierwszy proces przeciwko niemieckim brodniarzom wojennym.

14 MILIONÓW ŻOŁNIERZY POLEGŁO W WOJNIE

NOWY JORK. — Edward Stettinius w przemówieniu swym, wygłoszonym w Senacie, podał, że w Europie zginęło podczas wojny 14 milionów żołnierzy, a 45 milionów zostało rannych.

Wywiad z ambasadorem R.P. Wendem

WARSZAWA (Polpress). — Dnia 4 b. m. ambasador R. P. przy rządzie Federacyjnej Demokratycznej Jugosławii gen. Jan Karol Wende udał się na swoją placówkę w Belgradzie. Przed odjazdem ambasador Wende udzielił przedstawicielowi „Polpressu“ wywiadu na temat perspektyw rozwoju stosunków politycznych, kulturalnych i gospodarczych między Polską i Jugosławia.

W toku wywiadu ambasador Wende nawiązał do przepięknej postaci naszego wybitnego pisarza i wielkiego demokraty z ubiegłego stulecia T. T. Jeża, który w epokę gdy Polska była pozbawiona bytu państwowego, był jednak naszym ideowym, niejako półoficjalnym ambasadorem na terenie ówczesnej Serbii i który położył ogromne zasługi na polu zbliżenia narodu serbskiego i polskiego. Ambasador Wende na swej nowej placówce w Belgradzie podjął próby kapitałowych prac, umierających do jak najszybszego zbliżenia między obu bratnimi narodami. Zbliżenia wojna jeszcze raz boleśnie przypominała Polsce i uprzytomnia wszystkim narodom słowiańskim, że ich był niepodległy, ich rozwój i bezpieczeństwo zależało przede wszystkim od ich jedności i ścisłej współpracy, nie tylko w czasie wojny, ale i w czasie pokoju. Wykuta w tej wojnie przyjaźń narodów słowiańskich musimy obecnie ugruntować jak najmocniej, aby zapewnić narodom — jeśli nie wieczny — to przynajmniej długotrwały pokój.

Co się tyczy przyszłych stosunków gospodarczych między Polską i Jugosławia, to konkretnie rzecz biorąc, już w tej chwili możemy dostarczać Jugosławii wyroby kaloryjny koks i węgla, sól, cement, wyroby włókiennicze i szklane, a w niedalekiej przyszłości — wyroby ciężkiego przemysłu śląskiego, różnego rodzaju konstruk-

cje żelazne i t. d. W okresie odbudowy zakres naszej wymiany handlowej może osiągnąć poważne rozmiary. Polska może importować z Jugosławii rudy kolorowych metali, miedź, papierowe, garbarki, surowe skóry i in. Z innych dziedzin życia gospodarczego chciałbym z miejsca ruszyć sprawę komunikacji lotniczej i pocztowej.

W przyszłości, gdy uornujemy się transport kolejowy, postaramy się o zawarcie umowy turystycznej, aby szerokim rzeszom pracowniczym dać możliwość wycieczek nad pięknym Jadranem.

W Polsce niestety bardzo mało się wie o Jugosławii i na odwrót. Musimy się wzajemnie poznać. Planujemy szeroko zakrojona wymiana pracowników nauki, literatury i sztuki. Radzi będziemy, by w Polsce znajdali się jugosłowiańscy pracownicy kultury, gdy nawiąza bliższe kontakty z naszym światem intelektualnym i podziela się z nim wynikami swoich prac i osiągnięć. Będziemy się też starali o możliwość szybkiego zorganizowanie systemu wy-

miennych stypendiów dla studentów i młodych pracowników naukowych. Postaramy się w jak najszybszym czasie zorganizować występy naszych czołowych aktorów i muzyków, będziemy dążyli do udostępnienia narodom Jugosławii najcenniejszych dzieł naszej literatury i malarstwa.

W dziele zbliżenia między naszymi narodami jedno z naczelnych miejsc zajmuje zagadnienie zbliżenia młodzieży. Toteż wraz z mną udaje się do Belgradu dość liczna delegacja młodzieży (przedstawiciele wszystkich organizacji młodzieżowych w Polsce), która została zaproszona przez Antyfaszystowski Kongres Młodzieży Słowiańskiej.

Zasadniona, w wyniku doświadczeń tej wojny, dążeń narodów do wzajemnego zbliżenia i współpracy jest szczególnie silna wśród narodów słowiańskich. My postaramy się, aby wzajemną sympatię, jaką czują do siebie narody Jugosławii i Polski, bardziej jeszcze wzmocnić i ugruntować.

Z prasy światowej

LONDYN (Polpress). — Prasa angielska poświęca prawie wszystkie artykuły wyborom. Niektóre piśmna zajmują się nadal przysła organizacją bezpieczeństwa światowego.

„Times“ zwraca w związku z tym uwagę na to, że ludzkość wiąże swe nadzieje nie z tekstem statutu, który ma być ratyfikowany, lecz z przyjaźnią narodów zjednoczonych, z przyjaźnią, której wyrazem jest statut.

„Daily Telegraph and Morning Post“ pisze na ten temat: „Pokój w istocie rzeczy jest zależny od przyjaznych stosunków między tymi państwami, które dysponują wielkimi siłami zbrojnymi, zdolnymi do prowadzenia wojny na większą skalę“.

„Daily Mail“ donosi z Genewy, że Hitler zamierzał zadać Szwajcarii, Niemiecki sztab generalny opracował dokładny plan, wedle którego niemieckie lotnictwo miało w ciągu 48-hu godzin zniszczyć wszystkie główne mosty i bazy wojskowe Szwajcarii. Następnie miała pociąga niemiecka kolumna koncentrycznych ataków na Bazylee, Berno, Zurych i Genewę. Wskutek klęsk, poniesionych na froncie wschodnim Hitler musiał zaniechać tego planu.

NOWY JORK (Polpress). — Dziennik „Gazette“, ukazujący się w Ottawie, w artykule o Hiszpanii, pisze: „Hiszpania fałszywska stawia w kłopotliwe położenie aliantów. Reżim gen. Franco utrzymał się po dzień dzisiejszy jedynie tylko dzięki cierpliwości wielkich mocarstw“.

„Washington Post“, nawijając do przemówienia prezydenta Truman'a w Senacie zagnazca, że rzadko się zdarza, by projekt, który jest przedmiotem debaty w Senacie, miał tak niewątpliwie widoki zatwierdzenia, jak statut organizacji Narodów Zjednoczonych. Podczas dyskusji Senat powi-

nien podkreślił, jakie nadstaje więz ludzkość se statutem.

„New York Times“ zamieszcza artykuł o Japonii. Autor stwierdza, że największe nawet ataki powietrzne nie mogą zrujnić Japonii na kolana. Ostatnie zwycięstwo nad Japonią nastąpić może jedynie w wyniku inwazji.

PARYŻ (Polpress). — Półoficjalny dziennik „Monde“ zamieszcza artykuł poświęcony sprawie Tangeru. Piśmo zaznacza, że statut z roku 1923 musiałby być uległ modyfikacji, lecz Francja badała dbała o to, aby sztan Maroka zachował swą władzę nad strażą Tangeru. Francja bowiem jest protektorem Maroka i z tego tytułu ona powołana do obrony praw i prestiżu sułtana.

MOSKWA (Polpress). — „Prawda“ z dn. 4 b. m. przeprowadza paralelę między Radą Bezpieczeństwa a dawną Radą Ligi Narodów. Rada Bezpieczeństwa — podkreśla autor artykułu — różni się w pierwszym rzędzie tym od Rady Ligi Narodów, że będzie ona potężnym i skutecznym organem utrzymania pokoju. Rada Bezpieczeństwa dysponuje siłami zbrojnymi, które stanowią gwarancję pokoju.

Rada Bezpieczeństwa sama decyduje, jakie środki należy podjąć, gdy pokój jest zagrożony. Rada Ligi Narodów zaś referowała jedynie obojętne sprawę. Rada Bezpieczeństwa jest szybko działająca i wyposażona w szerokie pełnomocnictwa organem wykonawczym. Podczas gdy Liga Narodów mogła jedynie stosować sankcje ekonomiczne i proponować użycie sił zbrojnych dla przywrócenia pokoju.

„Prawda“ dochodzi do konkluzji, że Narody Zjednoczone świadomie unikają błędów Ligi Narodów i utworzyły mechanizm bezpieczeństwa, który przy dobrej woli narodów wytrzyma próbę czasu.

Organizacja przemysłu w Częstochowie

W dalszym ciągu naszej „wędrowki“ po Zarządzie Miejskim odwiedziliśmy Wydział Przemysłowy.

Przyjmując nas nacelnik inżynier Palczyński i jego zastępca mgr Holcensek. Obcywał — to wytrwał znawcy spraw przemysłu i rzemiosła. Dzięki ich fachowemu podjęciu do rzeczy stosunki w tutelczym przemysle są całkowicie ustabilizowane, oparowane, tak, że Częstochowa znowu w całej pełni zasługuje na miano miasta przemysłowego.

Nie wolno tu również pominąć zasług czynnika robotniczego, który w zrozumieniu swych obowiązków obywatelskich uszczęśliwił niemal wszystkie zakłady przemysłowe na terenie miasta od rabunku i niszczenia, czoko najbliższym przykładem jest Huta Częstochowa, gdzie faktycznie dwóch ludzi: Kaysak i Kropidło uratowało młatek fabryki i piece martenowskie! Pracę inn. Pałczewskiego poprzedził, podobnie jak w innych wyzwoleńskich miastach pobyt total Grupy Operacyjnej Biura Ekonomicznego Rady Ministrów. Grupa ta dokonała takich miejsc po wkroczeniu Wojsk Radzieckich z zabezpieczenia zakładów przemysłowych, masyzyn, surowców, fabrykatów i półfabrykatów. Stosownie do tej charakteru — po wykonaniu swego zadania udala się dalej na zachód, a z chwilą likwidacji tej powstałe Wydział Przemysłowy. I w tym to momencie rozpoczęła się faza faktycznego organizowania przemysłu i grupowania się poszczególnych zakładów przemysłowych w zjednoczenia branżowe. Dla wyjaśnienia należy dodać, że całość gospodarstwa przemysłowego w Polsce rozbita jest na 3 grupy.

Grupa I — to wielki przemysł, będący własnością państwa (do grupy tej w Częstochowie należy np. Huta „Częstochowa“ i 7 zakładów włókienniczych) grupa II — to przemysł będący pod zarządem państwa (do grupy tej należy dawne przedsiębiorstwa powierzone, przedsiębiorstwa opuszczone lub porzucone i wreszcie zatrudnienia powzięte 50 osób) grupa III — to całe rzemiosło i szereg drobnego przemysłu, a więc zakłady zatrudniające poniżej 50 osób.

W zasadzie wszystkie przedsiębiorstwa gru-

py I i II należą do Zjednoczeń branżowych. Na ogólną ilość 127 zakładów przemysłowych w Częstochowie poważna część weszła w skład Zjednoczeń: papierniczego, metalowego, budowlanego i włókienniczego.

W fabrykach częstochowskich zatrudnionych jest w chwili obecnej około 12000 robotników. W porównaniu do roku 1939 stanowi to 23% — 30% ogólnego zatrudnienia. Jednakże uwzględniając należy, że odrzuty ubytek młaktu narodowego w dziedzinie przemysłu wyraża się cyfrą około 40%.

Należy w tym miejscu wspomnieć zakłady drobnego i średniego przemysłu metalowego, zakłady papiernicze i włókiennicze. Fabryka „A. Czestochowianin“ produkuje tkaniny z bawełny najwyższej „Union Textile“ przerabia włóknę rosylską a „Stradom“ i „Warcie“ usuwają ostatecznie papier i przechodzą na produkcję z włókna. Inalnego i konopnego pochodzenia krajowego.

Jedną z nielicznych w Polsce fabryk papieru — Częstochowska Fabryka Papieru produkuje papier rotacyjny, pakowy i piśmienny. W dziedzinie metalowej Częstochowa jest obecnie jedynym w kraju miastem, wytwarzającym okucia budowlane, tak ważne w chwili odbudowywania się miast naszych z Warszawy na czele. Fabryka, która okucia wyrabia — to „Horowica“ i „S-ka“.

Poza tym ważną rolę spełnia fabryka rurek izolacyjnych „Universum“, gdyż w Polsce istnieje tylko 3 tego rodzaju zakłady: w Krakowie, Daleszczykach i w Częstochowie.

Rozwinięty do 1939 roku przemysł części robotniczych w dalszym ciągu wytwarza w fabrykach pod zarządem państwowym obręcze, ramy, piasty, kierownice i nakretki. Inne natomiast fabryki, pracujące dla wojska produkują także metalowe („Konkord“) i fatarki (Sierak).

W ostatnich latach powstałe jeszcze jedno przedsiębiorstwo wóhrowo metalowych — to Państwowe Zakłady Mechaniczne „Metal“, które obrotowa oddział metalowe dźwigni „Maszyn“ w „Warcie“, Częstochowianin, oraz „Peltzerach“. Fabryka „Metal“ będzie wytwarzać części samolotowe do samolotów,

Manifestacja w Olsztynie

OLSZTYN (Polpress). — W związku z utworzeniem Rządu Jedności Narodowej odbyła się w Olsztynie manifestacja ludności miejscowej. Uchwalono wyrazić telegram do Rządu Jedności Narodowej, zapowiadając o gotowości poniesienia wszelkich ofiar nad odbudową Ojczyzny, zapewniając równocześnie o solidarnej współpracy całej ludności okręgu mazurskiego z Rządem.

USUWANIE ŚLADÓW

GERMANICKICH W OLSZTYNIE OLSZTYN (Polpress). — Ostatnio Zarząd Miejski dokonał przemianowania nazw wszystkich ulic Olsztyna. Równocześnie usunięto wszystkie napisy niemieckie, ozdoby itp.

PRZEMIANY KONSTYTUCYJNE WE FRANCJI

LONDYN, B. B. C. — Według doniesień z Paryża w dniu wczorajszym rozpoczęło się posiedzenie francuskiej Rady Konsultacyjnej, na którym omawiano sprawę wyboru Konstytuanta, któryby z kolei wybrał rząd tymczasowy. Wreszcie Konstytuanta miałyby uchwalić projekt nowej konstytucji, która byłaby poddana pod głosowanie referendum ludowemu.

ZJAZD INSPEKTORÓW PRACY W WARSZAWIE

WARSZAWA. — Dnia 9 b. m. rozpoczął się w Warszawie zjazd inspektorów pracy. Zebranych powitał minister Stańczyk oraz wiceminister Mantel. Po przedmówieniach powitalnych zebrani uczęśli 1-minutowym milczeniem pamięć 18-tu inspektorów pracy, poległych, zaginionych i zmarłych w okresie wojny.

W czasie obrad przedpołudniowych wygłoszono 3 referaty, mianowicie: „Zadanie inspekcji pracy“ (Józ. Altman) i „Działalność inspekcji pracy na odzyskanych terenach“ (Inż. Albrecht).

Nad referatami wywijała się dyskusja. Na czolo spraw referowanych i dyskutowanych weszły się 3 następujące zagadnienia:

- 1) zadanie inspekcji pracy w nowych warunkach politycznych, gospodarczych, społecznych,
- 2) zadanie wydajności pracy,
- 3) sprawa zatrudnienia Niemców w przemyśle polskim.

REJESTRACJA STRAT WOJENNYCH W DZIEDZINIE HANDLU

WARSZAWA (Polpress). — Rejestracja strat wojennych w dziedzinie handlu prowadzi Izba Przemysłowo-Handlowa, do których winny się niezwłocznie zgłaszać wszystkie zainteresowane instytucje, firmy lub osoby prywatne. Ministerstwo Przemysłu i Handlu przypomina, że sprawa rejestracji szkód jest sprawą pilną i że we własnym interesie poszkodowanych leży możliwie szybko zatłwienie tych formalności.

Dr. Johnson o stosunkach ormiańsko-tureckich

MOSKWA (Polpress). — Agencja TASS donosi, że dr Johnson, dziekan katedry Canterbury, przed odjazdem swoim ze stolicy Armenii, Erywana, na konferencji prasowej, w której brał udział przedstawiciel prasy radzieckiej i korespondenci zagraniczni, oświadczył m. in.:

„Armenia odradza się po wielu cierpieniach, dzięki mądrej i sprawliwej polityce narodowościowej, prowadzonej przez Związek Radziecki. Polityka ta zapewnia każdej republice radzieckiej utrzymanie i rozwój kultury narodowej, sprzyjając jednocześnie rozwojowi gospodarczemu. Jestem głęboko przekonany, że przemył i realnie wo ormiańskie zawdzięcza pozytywnie postępy nowej socjalistycznej gospodarce. Miasto Erywana w ciągu ostatnich dwóchdziesiąt lat rozbudowało się i rozwinęło się. Nowy system gospodarczy przyczynił się również do rozwoju szkolnictwa i rozwoju sztuki i muzyki. Poziom artystyczny teatru jest ogromnie wysoki. Chcę mnie przede wszystkim zrozumienie dla Shakespeare'a, które zauważyłem“.

W sprawie deklaracji, złożonej na konferencji w San Francisco przez Ormiańską Radę Narodową w Stanach Zjednoczonych, dr Johnson oświadczył: „Podzielałem całkowicie stanowisko ormiańskie, które uważam za słuszone. Ziemia, zagniewana przez Turcję, powinny powrócić do Armenii, — Turcja z niechętnym okrucieństwem zepła Ormian. Po pierwszej wojnie światowej stwierdzono oficjalnie, że sprawiedliwość wymaga powrotu tych ziem do prawych posiadaczy. Mam nadzieję, że postanowienia te będą teraz urzeczywistnione“.

PRZYWOÓCY USTASZI PRZED SĄDEM WOJSKOWYM

BELGRAD (Polpress). — Agencja Tanjug donosi, że sąd wojskowy słażaz na karę śmierci przywódców Ustaszi. Wśród skazanych na śmierć znajdują się komendant obozu koncentracyjnego w Jasenovacu, Demogien Maksymow, głowa ewangelickiego kościoła w Zagrzebiu Filip Rischop oraz mufty Zagrzebia Ismet.

500 SZKÓŁ BĘDZIE OTWARTYCH W NIEMCZECH

LONDYN, B. B. C. — W angielskiej strefie okupacyjnej ma być otwartych do końca lipca b. r. 500 szkół przyszkolnych, do których uczęszczać będzie około 50.000 dzieci.

NIEMIECZAMOROWAŁ SOWIECKIEGO JERCA

LONDYN, B. B. C. — W dniu wczorajszym rozpoczęł się w Lillehammer proces przed brytyjskim sądem wojennym przeciwko niemieckiemu, który zamordował sowieckiego jeńca wojennego.

POWRÓT NORWEGÓW DO OJCZYZNY

LONDYN (BBC). — Około 5.000 norweskich uczestników ruchu oporu, którzy zostali przez Niemców wysłani do obozów koncentracyjnych, wróciło obecnie do Norwegii.

